

Norrmalms stadsdelsnämnd

Tidpunkt:

Torsdagen den 24 augusti 2017, kl. 18.00 – 19.50

Lokal:

Drottninggatan 89

Dag för justering:

2017-08-29

Marianne Berg Ekbohm (V)
ordförande

Petra Gardos Ek (M)
justerare

Gunilla Schedin
sekreterare

Paragrafnummer §§ 1- 33

Varav slutet sammanträde §§ 29-33

Närvarande:

Ledamöter	Marianne Berg Ekbohm	(V)
	Petra Gardos Ek	(M) §§ 1-9, 11-33
	Ulla Sjöbergh	(S)
	Per Olof Scheutz Godin	(S)
	Anita Lindskog	(S)
	Ylva M Larsson	(MP)
	Eivor Karlsson	(MP)
	Bo Anderson	(M) §§ 1-9, 11-33
	Marianne Irving	(M) §§ 1-9, 11-33
	Gunilla Svensson Pilefors	(M) §§ 1-9, 11-33
	Maria Karlman Noleryd	(L) §§ 1-28
Som ledamot tjänstgörande ersättare	Linnea Lindkvist (M) för	§§ 1-9, 11-33
	Mikael Lind (M)	
	Olov Lindquist (L) för	§§ 29-33
	Maria Karlman Noleryd (L)	
Ersättare	Susie de Ciutiis	(S)
	Magnus Waller	(S) §§ 1-13
	Ola Olsson	(S)
	Måns Lindgren	(MP)
	Mikael Lindman	(V)
	Fritz Lennaård	(M)
	Catharina Henriksson	(M)
	Olov Lindquist	(L) §§ 1-28
	Annette Hultåker	(KD) §§ 1-28
Personalföreträdare	Kjell Bygdén, Kommunal	§§ 1-28
I tjänsten närvarande	Johanna Engman,	§§ 1-33
	stadsdelsdirektör	
	Susanna Halldin	§§ 1-33
	avdelningschef	
	Johanna Hult	§§ 1-28
	avdelningschef	
	Maria Härenstam	§§ 1-28
	avdelningschef	
	Pirjo D Jespersson	§§ 1-28
	avdelningschef	
	Petra Tietz	§§ 1-28
	bitr. enhetschef	
	Gunilla Schedin	§§ 1-33
	sekreterare	

§ 1

Val av justerare

Vice ordföranden Petra Gardos Ek (M) valdes att, tillsammans med ordföranden Marianne Berg Ekbom (V), justera dagens protokoll.

§ 2

Anmälan av övriga frågor samt fastställande av dagordning

Inga övriga frågor anmäldes.
Dagordningen fastställdes.

§ 3

Inkomma medborgarförslag

- Förslag om att införa alkoholförbud i parken vid Jarlaplan
Dnr 2017/356-1.2.4.

Stadsdelsnämndens beslut

Medborgarförslaget överlämnas till förvaltningen för beredning.

- Förslag om att ordna ett utomhusspa vid Brunnsviken
Dnr 2017/540-1.2.4.

Stadsdelsnämndens beslut

Medborgarförslaget överlämnas till förvaltningen för beredning.

§ 4

Inköp av möbler till stadsdels- förvaltningens huvudkontor på Sankt Eriksgatan 117

Dnr 2017/498-2.2.2.

Stadsdelsnämndens beslut

Stadsdelsnämnden godkänner inköp av möbler till stadsdelsförvaltningens nya huvudkontor på Sankt Eriksgatan 117 till en kostnad på 1,9 miljoner kronor.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 3 juli 2017.

Norrmalms stadsdelsförvaltnings huvudkontor flyttas från Tulegatan 13 till Sankt Eriksgatan 117. Lokalerna beräknas vara klara för inflyttning månadsskiftet november/december.

De nya lokalerna kommer ha en öppen planlösning med 140 arbetsplatser. Den förändrade kontorsformen och den minskade kontorsytan innebär att möbler anpassade till den minskade kontorsytan behöver köpas in.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner inköp av möbler till stadsdelsförvaltningens nya huvudkontor till ett värde av 1,9 miljoner kronor.

Förslag till beslut

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med stadsdelsförvaltningens förslag.

§ 5

Entledigande av ledamöter och val av nya ledamöter i sociala delegationen år 2017

Dnr 2017/479-1.1.

Stadsdelsnämndens beslut

1. Gösta Fagerholm (S) och Maria Karlman Noleryd (L) entledigas från sina uppdrag som ledamöter i sociala delegationen.
2. Eivor Karlsson (MP) och Olov Lindquist (L) utses till nya ledamöter i sociala delegationen.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 9 augusti 2017.

Förslag till beslut

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med stadsdelsförvaltningens förslag.

§ 6

Entledigande av ledamot i Norrmalms råd för funktionshinderfrågor

Dnr 2017/506-1.1.

Stadsdelsnämndens beslut

Malin Tjernell Prioset, företrädare för Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar (RBU), entledigas från sitt uppdrag som ledamot i Norrmalms råd för funktionshinderfrågor.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 2 augusti 2017.

Förslag till beslut

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med stadsdelsförvaltningens förslag.

§ 7

Komplettering av Norrmalms stadsdelsnämnds delegationsordning

Dnr 2017-/1-1.1.

Stadsdelsnämndens beslut

Tillsyn över försäljning av elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare delegeras till tillsynsansvarig handläggare.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 2 augusti 2017.

Förvaltningen arbetar löpande med att uppdatera delegationsordningen med anledning av ny lagstiftning och andra förändringar som kan påverka beslutsbefogenheterna.

Den 1 juli 2017 infördes en ny lag om elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare (2017:425). Kommunen och polisen har, enligt den nya lagen, ansvar för tillsynen på försäljningsställena. Detta innebär att delegationsordningen måste kompletteras.

Förslag till beslut

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med stadsdelsförvaltningens förslag.

§ 8

Slutrapport från utredning av servicehus – remiss från kommunstyrelsen

Dnr 2017/323-1.5.1.

Stadsdelsnämndens beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Vice ordföranden Petra Gardos Ek m.fl. (M) och Maria Karlman Noleryd (L) reserverade sig mot beslutet.

Annette Hultåker (KD) lämnade ett ersättaryttrade.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 21 juli 2017.

Äldreförvaltningen har genomfört en utredning av servicehusen. I utredningen lämnas förslag på förtydligande av vilken målgrupp som ska beviljas servicehusboende liksom kriterier vid behovsbedömning. Vidare föreslås vad servicehusen ska erbjuda i form av gemensam service. Även grundkostnadsersättningen och ersättning för hemtjänstinsatser har utretts samt införande av valfrihet och en central köhantering av servicehusen.

Förvaltningen välkomnar förslaget att införa valfrihet för servicehus och att införa central köhanteringen. Det är önskvärt att stadens boendeformer har liknande rutiner vilket ökar rättssäkerheten för de äldre.

Förvaltningen är positiv till att införa enhetlig ersättning för hemtjänst på servicehus för att skapa likställighet inom staden. Förvaltningen anser att den modell som utredningen föreslår ska ligga till grund för den enhetliga grundersättningen år 2019 inte är tillräckligt beskrivande. Förvaltningen anser att det i utredningen inte tillräckligt framgår utifrån vilka beräkningar, jämförelser och effekter som modellen ska baseras på. Förvaltningen önskar ett tydliggörande av den föreslagna modellen för att kunna göra en analys och konsekvensbeskrivning.

Förslag till beslut

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med stadsdelsförvaltningens förslag.

Maria Karlman Noleryd (L) lade, med instämmande av vice ordföranden Petra Gardos Ek (M), fram ett förslag till beslut och föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med detta.

Beslutsgång

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V) ställde förslagen mot varandra och fann att stadsdelsnämnden hade beslutat i enlighet med stadsdelsförvaltningens förslag.

Reservation

Maria Karlman Noleryd (L) och vice ordföranden Petra Gardos Ek m.fl. (M) reserverade sig mot beslutet och ansåg att stadsdelsnämnden skulle ha beslutat att som svar på remissen anföra följande:

Liberalerna och Moderaterna anser att servicehus är en värdefull boendeform som rätt använd ger en trygghets- och servicenivå för äldre som gör att de får ett friskare åldrande och kan skjuta upp flytt till ett boende med heldygnsomsorg. Vi ser att det är betydligt fler äldre som vill bo på servicehus än som beviljas plats. Därför vill vi att alla över 85 år som så vill ska få plats på servicehus.

Skulle de kriterier för beviljande av servicehus som utredningen föreslår verkligen gälla fullt ut så skulle sannolikt många av de som idag får avslag på sin ansökan om servicehus få plats. Men tyvärr ser vi att många gamla, ensamma och otrygga stockholmare inte får flytta till ett servicehus eller vård- och omsorgsboende, fast de vill och behöver. Även av den anledningen vill vi se en rätt till servicehus från 85 års ålder.

Vi skulle vilja att begreppet ”ofrivillig ensamhet” definierades närmare. Det är inte ett begrepp som används i dagens riktlinjer. Vi menar att det måste vara individen som avgör om ensamhet är ofrivillig eller inte: en person som är ensam, som känner sig isolerad och som behöver flytta till ett boende med större gemenskap ska inte få känslan av isolering underkänd

för att ensamheten inte är tillräckligt ”ofrivillig” eller för den delen tillräckligt ”ensam”.

Vi vill också starkt framhäva vikten av att begreppet ”behov av hemtjänst för ens omvårdnadsbehov” inte får en alltför snäv tolkning. Vi påminner också om att kriteriet är ”behov av hemtjänst”, inte att hemtjänst tidigare har beviljats, och att servicehus måste kunna beviljas sökande som befinner sig i behov av hemtjänst för sina omvårdnadsbehov, även om man inte tidigare kommit i kontakt med hemtjänsten. Kvarboendeprincipen får inte innebära att man alltid börjar med att sätta in hemtjänst och avvaktar med boende, även i fall där det redan står klart att den äldre behöver flytta.

Det finns viktiga delar av utredningen som vi välkomnar. Att man nu föreslår införandet av ett valfrihetssystem med gemensam kö är någonting som vi har krävt sedan tidigare. Det är också bra att man förtydligar vad ett servicehus bör innehålla. Vi vill i det avseendet lyfta fram vikten av att aktiviteter och social samvaro erbjuds året om, och i synnerhet i samband med storhelger och på sommaren.

Vi välkomnar även att staden eftersträvar mindre enheter som känns mer som hem och mindre som institutioner. Det får inte tas till intäkt för att minska antalet platser genom att lägga ner stora servicehus utan att skapa nya, mindre enheter.

Servicehusen är värdefulla, i synnerhet eftersom det än så länge saknas fullgoda alternativ. För att intentionerna bakom utredningen ska bli verklighet krävs det politisk vilja att stå upp för äldres möjligheter att kunna få flytta till ett tryggt boende, att kvarboende ska vara en möjlighet men inte ett tvång, och att även servicehusen inkluderas i den stora om- och utbyggnad av Stockholms äldreomsorg som väntar under de kommande årtiondena.

Ersätтарыttrande

Annette Hultåker (KD) lämnade följande ersätтарыttrande:

Om jag hade tjänstgjort hade jag ställt mig bakom Liberalernas och Moderaternas förslag till beslut och reservation.

§ 9

Revidering av riktlinjerna för handläggning av ekonomiskt bistånd – remiss från kommunstyrelsen

Dnr 2017/360- 1.5.1.

Stadsdelsnämndens beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Vice ordföranden Petra Gardos Ek m.fl. (M) och Maria Karlman Noleryd (L) reserverade sig mot beslutet.

Annette Hultåker (KD) lämnade ett ersättaryttrande.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 19 juli 2017.

Riktlinjerna för handläggning av ekonomiskt bistånd har reviderats utifrån ny lagstiftning och förändringar i praxis samt utifrån ett antal politiska beslut i Stockholms stads budget. Därtill har riktlinjernas disposition ändrats och tydliga hänvisningar till Socialstyrelsens föreskrifter och handböcker lagts in.

Förvaltningen är positiv till förslaget. Många av förändringarna är väl kända och rutinerna har länge varit praxis. I vissa delar behöver dock riktlinjerna förtydligas så att de olika stadsdelsnämnderna fattar likartade och rättssäkra beslut.

Förslag till beslut

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med stadsdelsförvaltningens förslag.

Vice ordföranden Petra Gardos Ek (M) lade fram ett förslag till beslut och föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med detta.

Maria Karlman Noleryd (L) lade fram ett förslag till beslut och föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med detta.

Beslutsgång

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V) ställde förslagen mot varandra och fann att stadsdelsnämnden hade beslutat i enlighet med stadsdelsförvaltningens förslag.

Reservationer

Vice ordföranden Petra Gardos Ek m.fl. (M) reserverade sig mot beslutet och ansåg att stadsdelsnämnden skulle ha beslutat:

1. Att avslå förvaltningens förslag till beslut.
2. Att därutöver anföra följande:

Riktlinjerna för handläggningen av ekonomiskt bistånd innehåller anvisningar för arbetet med ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen och utgår från lagstiftning, rättspraxis och beslut om tillämpningar i kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen. En av de stora förändringarna när riktlinjerna för ekonomiskt bistånd revideras är att papperslösa med barn kan ges möjlighet till ekonomiskt bistånd, vilket vi ställer oss ytterst kritiska till. Enligt socialtjänstlagen har socialtjänsten ansvar för alla som vistas i kommunen och för att ingen ska behöva lida nöd även om de inte är hemmahörande i kommunen. Därmed finns det utrymme i socialtjänstlagen att bistå papperslösa personer även om detta tolkas olika i olika kommuner och av olika handläggare. Malmö är en av de kommuner i landet som har beslutat om att ge papperslösa bistånd. Vi ställer oss dock ytterst kritiska till att den rödgrönrosa majoriteten i Stockholm stad nu väljer Malmös modell som föredöme, en av de kommuner där utanförskapet är som störst. Att ge papperslösa med barn i Stockholm stad ekonomiskt bistånd är djupt oroväckande och kommer att leda till långtgående konsekvenser. Det är en felprioritering av den rödgrönrosa majoriteten att ge människor som saknar rätt att vistas i landet en fristad i Stockholm.

Socialtjänsten står redan inför en kris, vi har socialsekreterare som går på knäna och det saknas bostäder till flyktingar som beviljats uppehållstillstånd. Det är inte rimligt att ge personer som vistas i Sverige olagligt rätt till samma tillgång till samhälleliga insatser som svenska medborgare eller personer

med uppehållstillstånd. Det måste finnas en tydlig gräns vilka som ska ges rätt till välfärdssystemet. Genom att ge papperslösa rätt till ekonomiskt bistånd bidra detta också till ett växande skuggsamhälle. Samtidigt som dessa personer erbjuds skola, vård och ekonomisk bistånd tvingas de leva gömda, det är varken en hållbar eller mänsklig situation. Att ge en sådan förmån vore också att undergräva det svenska medborgarskapet och rättssamhället. Det är en farlig väg att gå och ger dessutom dubbla signaler, sök asyl, få avslag och uppbär rätt till allt i från skola till försörjningsstöd. Idag förmår inte majoriteten att tillhandahålla bostäder till personer med uppehållstillstånd, hur ska försörjningsstöd kunna ges till de tusentals som fått eller kommer att få avslag? Närmaste åren kommer ungefär 50 000 personer undvika att bli utvisade i Sverige, det är orimligt att kommunerna ska stå för försörjningsstöd till denna grupp. Majoriteten borde fokusera på de människor som har fått uppehållstillstånd för att kunna ge den bästa möjliga starten i Sverige. Ett politiskt ledarskap kräver tuffa beslut och tydliga prioriteringar, dessvärre verkar detta saknas hos den rödgrönrosa majoriteten.

I de reviderade riktlinjerna framgår det även att sommarlovs-
peng ska utgå till barnfamiljer. Vi bedömer dock att detta kan tillgodoses inom ramen för befintlig verksamhet och föreningsliv. Vidare anges i revideringen av riktlinjerna om att införa prova på studier inom ekonomiskt bistånd. Det finns en god intention i att sänka trösklarna för att stärka möjligheterna till studier för personer med försörjningsstöd. Det ska alltid löna sig att arbeta och fler vägar in i jobb för personer som står långt från arbetsmarknaden behöver skapas. Dessvärre kan vi inte ställa oss bakom förslagen om att införa ett system för prova-på studier för personer med försörjningsstöd, så som de nu föreslås utformas. Ekonomiskt bistånd är det yttersta skyddsnätet i samhället och ett kortsiktigt alternativ, vilket det enligt vår uppfattning fortsatt ska vara. När en person får ekonomiskt bistånd ska det finnas tydliga och definierade motprestationskrav som syftar till jobb, praktik eller studier. Kraven ska vara utformade efter varje människas förutsättningar. Som socialförvaltningen tidigare bedömt kan förslaget strida såväl mot andan i socialtjänstlagens förarbeten som mot kommunlagen och inte hålla vid en eventuell laglighetsprövning. När det handlar om människors livssituation och vägar ur ett bidragsberoende ska stadens insatser alltid ske på lagliga grunder och med individen bästa i åtanke.

Maria Karlman Noleryd (L) reserverade sig mot beslutet och ansåg att stadsdelsnämnden skulle ha beslutat att om svar på remissen anföra följande:

Förslaget till nya riktlinjer för ekonomiskt bistånd är i många delar likt de riktlinjer som Alliansen antog under vår tid i majoritet. En skillnad är att förvaltningen föreslår att papperslösa barn ska ha rätt till ekonomiskt bistånd utöver den rätt till akut nödhjälp som följer av socialtjänstlagen.

Liberalerna har tillsammans med övriga Alliansen infört en rätt till skolgång och sjukvård för papperslösa barn och en rätt för alla papperslösa till sjukvård som inte kan anstå. Liberalerna står fast vid detta. Barn i papperslösa familjer befinner sig ofta i mycket utsatta förhållanden och deras möjligheter att gå i skolan och få sjukvård ska värnas.

Att därutöver ge barn i papperslösa familjer en rätt till försörjningsstöd skulle dock innebära att man ger möjlighet att mer långvarigt uppehålla sig i landet för personer som inte har rätt till det. Det leder till att den utsatta och prekära situation som barnen befinner sig i permanentas, vilket inte ligger i barnens intresse. Vi anser därför inte att barn i papperslösa familjer bör ha rätt till försörjningsstöd. Det finns andra insatser som kan komma ifråga för papperslösa barn och deras familjer: förutom den ovannämnda rätten till skolgång och sjukvård även akut nödbistånd enligt socialtjänstlagen samt hjälp att ta kontakt med frivilligorganisationer.

Liberalerna vidhåller också det vi pekade på när ärendet var uppe i socialnämnden, nämligen att flera frågor fortfarande är outredda. Det saknas exempelvis en redogörelse av erfarenheter från de kommuner där försörjningsstöd till barn i papperslösa familjer prövats, såsom Malmö. I förslaget berörs heller inte det faktum att socialtjänsten är skyldig att på polisens begäran lämna ut uppgifter som behövs för att verkställa ett utvisningsbeslut, och om då sökande exempelvis ska informeras i förväg om möjligheten att deras personuppgifter kan komma att tillsändas polisen. Även dessa brister utgör skäl för oss att avstyrka förslaget om försörjningsstöd till barn i papperslösa familjer.

Ersättaryttrande

Annette Hultåker (KD) lämnade följande ersättaryttrande:

Om jag hade tjänstgjort hade jag föreslagit att stadsdelsnämnden skulle ha beslutat följande:

1. Att avslå förvaltningens förslag till beslut.
2. Att därutöver anföra:

Riktlinjerna för handläggningen av ekonomiskt bistånd innehåller anvisningar för arbetet med ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen och utgår från lagstiftning, rättspraxis och beslut om tillämpningar i kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen. En av de stora förändringarna mot tidigare riktlinjer för ekonomiskt bistånd är att papperslösa med barn föreslås kunna ges möjlighet till ekonomiskt bistånd. Kristdemokraterna ställer sig kritiska till det.

Kristdemokraterna anser att det finns en betydande risk att det skapas ett skuggsamhälle genom att ge papperslösa rätt till ekonomiskt bistånd. Dessa papperslösa tvingas leva gömda och under samhällets radar. Samtidigt erbjuder samma samhälle dem skola, vård och ekonomisk bistånd. Det är en orimlig och omänsklig situation. ”Land skall med lag byggas” och den i de reviderade riktlinjerna föreslagna förändringen av rätten till ekonomiskt bistånd för papperslösa innebär inte bara att samhället ger dubbla signaler, utan det undergräver även det svenska medborgarskapets och rättssamhällets betydelse.

Under de närmaste åren beräknas ungefär 50 000 personer undvika att bli utvisade ur Sverige. Vi anser inte att det är rimligt att kommunerna ska erbjuda försörjningsstöd till denna grupp. Det måste finnas en tydlig gräns för vilka ska ges rätt till olika delar av välfärdssystemet.

I de reviderade riktlinjerna framgår det även att en sommarlovspeng ska utgå till barnfamiljer. Då Kristdemokraterna föreslog införandet av en fritidspeng – som skulle ge ett riktat bidrag året om – rasade den dåvarande oppositionen mot förslaget, och påstod att en sådan peng skulle ”spå på klyftorna i samhället”. Samma opposition inför nu i majoritetsställning en urvattnad version av fritidspeng och kallar det för en sommarlovspeng, som ju inte är annat än en fritidspeng under sommarlovet. Hur en fritidspeng på

sommaren kan vara i sin ordning och till och med eftersträvaransvård medan en fritidspeng året om är ”förödande”, det är en gåta för oss Kristdemokrater. Vi vill ha en sommarlovspeng/fritidspeng året om.

§ 10

Trafik- och gatumiljöplan för city – remiss från trafikkontoret

Dnr 2017/387-1.5.3.

Stadsdelsnämndens beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Vice ordföranden Petra Gardos Ek m.fl. (M) deltog inte i beslutet.

Maria Karlman Noleryd (L) reserverade sig mot beslutet.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 6 juli 2017.

Kommunfullmäktige beslutade om Vision för city 2012-10-15. Trafik- och renhållningsnämnden gav då trafikkontoret i uppdrag att ta fram en trafik- och gatumiljöplan för city. Planen syftar till att beskriva hur visionen kan implementeras genom att utveckla de offentliga rummen – gator, torg, platser och parker. De kvaliteter som främst är önskvärda att utveckla i city är mer och bättre plats för vistelse, göra det snabbare och enklare att gå, cykla och resa med kollektivtrafiken samt att skapa mer plats för grönska och fler miljöer för barn.

Förvaltningen ser positivt på att trafik- och gatumiljöplan för city har tagits fram. Sammanställningen av pågående projekt och idéförslag visar på ett konkret sätt hur projekten kan bidra till att Visionen för city ska kunna uppnås. Förvaltningen saknar dock en nulägesanalys och en plan för hur det i city ska kunna skapas fler platser för barn, en ökad trygghet och tillgänglighet på platser som idag upplevs som otrygga samt hur de urbana ekosystemtjänsterna ska kunna integreras i den fortsatta utvecklingen.

Förslag till beslut

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med stadsdelsförvaltningens förslag.

Maria Karlman Noleryd (L) lade fram ett förslag till beslut och föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med detta.

Beslutsgång

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V) ställde förslagen mot varandra och fann att stadsdelsnämnden hade beslutat i enlighet med stadsdelsförvaltningens förslag.

Reservation

Maria Karlman Noleryd (L) reserverade sig mot beslutet och ansåg att stadsdelsnämnden skulle ha beslutat:

1. Att delvis bifalla kontorets förslag till beslut.
2. Att därutöver anföra:

Liberalerna har länge efterfrågat konkreta riktlinjer för utvecklingen av City. Vi är nu glada att det efter flera år har kommit ett förslag. Så som Trafik- och gatumiljöplan för City nu presenteras ser vi dock stora brister i hanteringen av trafikfrågorna.

I Liberalernas vision för Stockholm ska det vara enkelt och inbjudande att röra sig fritt, enkelt och klimatsmart. Den täta och öppna staden möjliggör tillsammans med en klok trafikpolitik en välfungerande livsmiljö där alla människor kan ta sig dit de vill. För att det ska vara möjligt behöver staden prioritera att utforma gator och offentliga ytor så att de är användbara och tillgängliga för alla stadens invånare. Tyvärr saknar det aktuella förslaget helt omfattande lösningsförslag för att göra staden tillgänglig för människor med funktionsvarians. Tillgänglighetsanalys ska vara en del av planeringen redan från de långsiktiga och övergripande planerna för staden, att det här förslaget saknar det perspektivet visar på att majoriteten inte prioriterar att göra Stockholm mer tillgängligt.

Vi vill att fler medborgare gör valet att ta cykeln, eller gå, framför bilen. Cykelbanorna i Stockholm ska hålla samma kvalitet som bilvägarna både i utformning och underhåll. Det är positivt att planen prioriterar gång och cykel som främsta färdval men det hade kunnat gå längre för att lösa de problem som finns för cykeltrafiken. De viktiga cykelstråken som planen redovisar har idag flera hinder mot målet om att göra

cykeln till det mest attraktiva färdmedlet. Vi vill att planen ska redovisa för hur platser där cykelbanorna idag överlappas med bussfiler och parkeringar bättre ska planeras och att fler nya tvåfiliga cykelbanor tar plats i förslaget.

Ingen ska behöva vara rädd för att röra sig utomhus. Under stora delar av året finns det flertalet platser i City där stads- miljön inte lyckas skapa förutsättningar för att de som vistas där ska kunna känna sig trygga. Några exempel är Klara- området och Sergels torg. För att dessa platser ska bli mer trygga behövs det en tydligare plan för att skapa bättre belysning och fler öppna ytor i gatuplan.

Det saknas i princip helt konsekvensanalys av de föreslagna trafiklösningarna i trafik- och gatumiljöplanen. Vi lyfte tidigare i trafiknämnden att planen saknar flera avgörande delar för att kunna skickas ut på remiss. Nu när den är ute på remiss saknas tillräckligt med underlag för att komma med välinformerade synpunkter.

§ 11

Program för City, stadsdelen Norrmalm och del av Östermalm – remiss från stadsbyggnadskontoret

Dnr 2017/385-1.5.3.

Stadsdelsnämndens beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Vice ordföranden Petra Gardos Ek m.fl. (M) och Maria Karlman Noleryd (L) reserverade sig mot beslutet.

Annette Hultåker (KD) lämnade ett ersättaryttrande.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 2 augusti 2017.

Kommunfullmäktige fattade i oktober 2012 beslut om vision för City. Stadsbyggnadsnämnden fick då i uppdrag att ta fram ett program för city för att tidigt få in synpunkter. Programmet uttrycker stadens intentioner för utvecklingen av city i ett helhetsperspektiv och syftar till att ge stöd vid avvägning av olika intressen, både enskilda och allmänna. Viktiga målsättningar för utvecklingen är bland annat ett grönare city med fler bostäder och en trygg och levande stadskärna dygnet runt.

Förvaltningen anser att det är positivt att ett program för citys utveckling har tagits fram. För att programmet ska kunna fungera som en vägledning i praktiken anser dock förvaltningen att det behöver förtydligas inom vissa områden. Exempelvis behövs ökad tydlighet vad gäller utveckling av grönstruktur, platser för lek, integrering av ekosystemtjänster samt en tydligare riktning vad gäller höjdsättningar på om-, på- och nybyggnation i city.

Förslag till beslut

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med stadsdelsförvaltningens förslag.

Maria Karlman Noleryd (L) lade, med instämmande av vice ordföranden Petra Gardos Ek (M), fram ett förslag till beslut

och föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med detta.

Beslutsgång

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V) ställde förslagen mot varandra och fann att stadsdelsnämnden hade beslutat i enlighet med stadsdelsförvaltningens förslag.

Reservation

Maria Karlman Noleryd (L) och vice ordföranden Petra Gardos Ek m.fl. (M) reserverade sig mot beslutet och ansåg att stadsdelsnämnden skulle ha beslutat:

1. Att delvis bifalla kontorets förslag till beslut.
2. Att därutöver anföra följande:

Liberalerna och Moderaterna har länge efterfrågat konkreta riktlinjer för utvecklingen av City. Vi är nu glada att det efter flera år har kommit ett förslag. Det är bra att gatumiljö- och trafikfrågorna har samanalyseras med byggnationsfrågorna och flera goda idéer finns i det som presenteras.

Så som programmet för City nu presenteras för nämnden ser vi dock stora brister i hanteringen av dels bostadsfrågan och dels kulturmiljöfrågan.

Bostäder

Vad det gäller fler bostäder i City anser vi, till skillnad från programmet, att ambitionen med fler bostäder i City ska vara uttalad i hela området. Vi delar inte programmets innebörd vad det gäller att "Områden med ett pulserande cityliv och med många restauranger, kultur och evenemang är inte lämpliga för bostäder". Rörstrandsgatan får här stå som ett talande exempel, en gata med många bostäder, men också med många restauranger, och med många evenemang, såsom stora konserter, i Filadelfiakyrkan.

Om det ska bli fler bostäder i city så måste staden arbeta utefter en medveten strategi. Idag är antalet lägenheter i flerbostadshus i "Klara", "Jakob" och "Södra Johannes" – det som brukar kallas City mellan 500- och 1 500 per stadsdel. Det kan man jämföra med grannen "Kungsholmen" med ungefär samma yta där det finns runt 12 000 lägenheter. Vill vi förändra det måste vi ha en uppfattning om hur nya detaljplaner bidrar eller inte, till våra mål.

Liberalerna anser därför att det ska vara en uttalad strategi att minst $\frac{1}{4}$ av nytillkomna kvadratmeter i City ska vara bostäder och att detta i princip ska gälla alla enskilda projekt.

Kulturmiljö- och skönhetsvärdena

Förutom funktionssammansättningen i stadsdelen behöver vi också förhålla oss till skönhetsvärdena på ett sammanhållet sätt. Det är idag en allvarlig brist att vi inte har ett samlat grepp på hur de nya byggnadshöjderna, volymerna, takutformningarna och därmed siktlinjerna kommer att förändra Stockholm och perspektiven på existerande byggnader i staden och Citys skyline.

Det finns all anledning att vara orolig i ett större perspektiv. För det handlar inte enbart om att höja en enstaka byggnad med ett antal våningar, utan om en utveckling där vi successivt sätter en ny standard för höjder på nya och tillbyggnader på gamla hus. Påbyggnaden av Gallerian-kvarteret, Hästen-kvarteret, Mästerhuset, den nya stationen för Citybanan (kvarteret Orgelpipan), Trygg-Hansa-huset (kvarteret Brädstapeln) och KPMG-huset (kvarteret Snäcken) samt förslagen till Sturegallerian, innebär en jäsning av den centrala innerstaden som knappt innehåller en enda bostad. Det City behöver är inte flera ogenomtänkta jäsningar och kontorslokaler, utan en genomtänkt områdesplan, tydliga riktlinjer och fler bostäder.

Konsekvensutredning för riktlinjernas påverkan på kulturmiljön påpekar riktlinjernas bristande ledning för kulturmiljövärdena. Särskilt eftersom frågan om en sammanhållen beskrivning av hur stadsmiljön ska utvecklas ur höjd-/volym-/stadsvysynpunkt saknas. I stället finns i programmet ett antal noteringar om hur olika områden ska förhålla sig i höjd till vissa byggnader. De byggnader som i det flesta fall utgör referenspunkter är just de byggnader som vi i Liberalerna i flera år varnat för kommer vara början på en allmän ”jäsning” av innerstaden som kommer förstöra vyerna över Stockholm.

Trots att programmet innehåller mycket omfattande beskrivningar av kulturmiljövärdena i Stockholm så är själva riktlinjerna som rör att bevara flera av de unika värdeskapande särdragen väldigt tunna, mer påståenden om hur det är idag än riktlinjer om hur vi ska bygga framöver. Dessa måste vara tydliga och presenteras i ett sammanhang som täcker hela området.

De ömsom varsamma och ömsom djärva förändringarna som efterlyses i Cityvisionen kan inte analyseras plan för plan utan sammanhållen värdering. Risken är påtaglig att det då varken bli medvetna djärva förändringar, eller varsamma sådana. Men att problemen kvarstår och det unika försvinner.

Det är en stor styrka att fastighetsägarna i City vill utveckla sina fastigheter. Det politiska ansvaret är att se den större bilden i tid och rum och medvetet utveckla staden på ett för alla intressenter på ett tydligt sätt.

Om vi inte tänker efter innan vi bygger finns risken att vi upprepar 1960-talets misstag. Då blir vi stående med city-kvarter som är övergivna utanför kontorstid, otrygga stora delar av dygnet. Och därtill med en utslätad stadssiluett.

Västra City

I området som idag domineras av järnvägsspår finns möjligheter att utveckla en ny stadsdel i City. Överdäckningar är mycket komplicerade och extremt dyra, vilket staden erfarit efter Hagastadens utveckling. En ny stadsdel på en överdäckning med sjökontakt mot Klara strand och Barnhusviken vore fantastiskt intressant. En sådan stadsdel måste självklart utvecklas i samklang med övriga City, Vasastan och Kungsholmen. En övervägande andel bostäder och kultur/nöjen bör vara målet för utvecklingen av Västra City.

Ersättaryttrande

Annette Hultåker (KD) lämnade följande ersättaryttrande:

Om jag hade tjänstgjort hade jag ställt mig bakom Liberalernas och Moderaternas förslag till beslut och reservation.

§ 12

Detaljplan för fastigheten Hästen 21 i stadsdelen Norrmalm – remiss från stadsbyggnadskontoret

Dnr 2017/467-1.5.3.

Stadsdelsnämndens beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 3 juli 2017.

Fastigheten Hästen 21 har ett strategiskt läge för att knyta samman stadsmiljön kring Mäster Samuelsgatan med stadslivet vid Hamngatan. Detaljplanens huvudsyfte är att möjliggöra utveckling av fastigheten genom att tillåta en ny större byggnad för kontor, centrumändamål och parkering samt att tillskapa cirka 27 nya bostäder. Detaljplanen förutsätter att befintlig byggnad inom Hästen 21 rivs. En huvudfråga för avvägningarna i planarbetet har varit förslagets påverkan på kulturmiljön.

Förvaltningen är positiv till förslaget och anser att de negativa konsekvenser, främst gällande kulturmiljön som en rivning av befintlig byggnad innebär, vägs upp av förslagets positiva konsekvenser. Dessa är bland annat att förslaget bidrar till att skapa en mer trygg och levande stadskärna, flera attraktiva arbetsplatser och nya bostäder. Förslaget sammanfaller också med stadens generella målsättningar för utvecklingen av city. Förvaltningen ser även positivt på satsningen på utökad cykelparkering samt den förbättring av dagvattenhanteringen på platsen som förslaget innebär.

Förslag till beslut

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med stadsdelsförvaltningens förslag.

§ 13

Ny översiktsplan för Stockholm – remiss från stadsbyggnadskontoret

Dnr 2017/490-1.5.3.

Stadsdelsnämndens beslut

1. Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Maria Karlman Noleryd (L) reserverade sig mot beslutet.

Vice ordföranden Petra Gardos Ek m.fl. (M) reserverade sig mot beslutet.

Annette Hultåker (KD) lämnade ett ersättaryttrande.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 3 juli 2017.

Stadsbyggnadskontoret har begärt yttrande från bland annat Norrmalms stadsdelsnämnd på den utställningsversion av Översiktsplan för Stockholm som arbetats fram efter inkomna synpunkter på vårens samråd.

Förvaltningen anser att utställningsversionens omarbetade och förtydligande av planeringsinriktningarna som tagits fram ger den vägledning för det fortsatta planeringsarbetet som efterfrågats av Norrmalms stadsdelsnämnd och flera andra remissinstanser i samrådsversionen. Det har genom tillägg om nationella och regionala mål blivit tydligt vilken roll översiktsplanen har att fylla. Det beskrivs nu även tydligare var grönytor särskilt ska värnas och gröna samband stärkas. Förvaltningen anser att utställningsversionens förstärkta och utökade beskrivning av stadsdelsområdenas lokala utvecklingsmöjligheter är förtydligande och även bidrar till en samlad helhetsbild.

Förslag till beslut

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med stadsdelsförvaltningens förslag.

Vice ordföranden Petra Gardos Ek (M) lade fram ett förslag till beslut och föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med detta.

Maria Karlman Noleryd (L) lade fram ett förslag till beslut och föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med detta.

Beslutsgång

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V) ställde förslagen mot varandra och fann att stadsdelsnämnden hade beslutat i enlighet med stadsdelsförvaltningens förslag.

Reservationer

Vice ordföranden Petra Gardos Ek m.fl. (M) reserverade sig mot beslutet och ansåg att stadsdelsnämnden skulle ha beslutat:

1. Att godkänna redogörelsen för samrådet om Stockholms översiktsplan.
2. Att ge kontoret i uppdrag att ställa ut förslaget till Stockholms översiktsplan i enlighet med anförandetexten nedan.
3. Att beslutet översänds till kommunstyrelsen för kännedom.

Stockholm växer snabbare än någonsin och en fortsatt hög byggtakt är nödvändigt för att människor ska kunna bosätta sig i Stockholm och för en bättre tillväxt. För att vi ska kunna fortsätta att utveckla staden krävs alltså kraftfulla mål för bostadsbyggandet och att vi bygger med blandade upplåtelseformer så att människor ges ökade möjligheter att välja var och hur de vill bo.

När Alliansen presenterade Promenadstaden år 2010 introducerade den en tydlig vision om att utveckla och bygga vidare på de kvaliteter som den täta, trygga och miljövänliga staden ger. De beslut och de byggnader vi bygger idag ska gälla under väldigt många år. Då är det viktigt att vi gör rätt från början och vi ser att den täta staden har många fördelar. Dels blir staden mer levande om den byggs för korta avstånd med levande bottenvåningar, dels blir den mer klimatsmart.

Den täta staden kräver helt enkelt mindre energiåtgång och färre resor.

När Stockholm växer är det viktigt att bygga klokt. Många människor som söker sig till Stockholm föredrar att bo i stadsmiljö, gärna i stenstadens kvartersmiljö. Genom en ökad täthet på lämpliga platser kan också mer av stadens grönska sparas. Framtidens stad måste därför utmana de normer och bestämmelser som tagits fram för att bygga en gles stad. Fortfarande är det lättare att med dagens lagstiftning bygga en 1960-talsstad än en stad som motsvarar våra behov. De gamla idéerna finns kvar som frusen ideologi trots att få står för den öppet. Att bygga en modern och hållbar stad som också värnar grönska och kulturvärden ska vara vägledande för den framtida utvecklingen.

Vi måste bryta med den ohållbara stadsplaneringen från mitten av förra seklet, och som bidragit till dagens segregerade samhälle. I en modern stadsmiljö är boendet sammanlänkat med jobb eller studier, näringsliv och nöjen. Det är olika funktioner i människors liv, men lika viktiga delar i den infrastruktur som ligger till grund för en välfungerande stad.

Skiljelinjen går mellan en planeringssyn som önskar lägga människornas liv till rätta genom totalplanering och offentligt ägande och en syn som ser stadsplaneringen som enkla gemensamma regler i marknadsekonomin. Utgångspunkten måste vara att gator och torg ägs av staden medan byggnader i huvudsak ägs privat. Här har staden med sitt stora markinnehav en viktig roll i markanvisningsskedet och i planprocessen. Mindre fastigheter ger både fler aktörer, också privatpersoner, med spridd ägarbild, ett varierat intryck och en diversifierad arkitektur. Ett gott exempel på denna typ av planering är det pågående projektet i kvarteret Persikan på östra Södermalm.

Den blandning av funktioner som kännetecknar den moderna och hållbara staden bidrar också till en levande, trygg och integrerad miljö med tätare stadsrum och kvalitet i parker och torg. Stadens gaturum ska ge förutsättningar för det myllrande stadsliv som förknippas med en storstad som Stockholm. I såväl inner- som ytterstaden ska bottenvåningarna kunna innehålla butiker, kaféer, restauranger, kulturverksamheter och andra serviceinrättningar med kontor och bostäder på de övre våningarna.

Samtidigt får vi inte upprepa misstagen från miljonprogrammet. Arkitekturen behöver bli mer varierad för att undvika monotona och sterila miljöer och vi måste slå vakt om Stockholms byggnadstradition där äldre värdefull bebyggelse kompletterats med högkvalitativ spännande ny bebyggelse från varje tidsepok. Den klassiska arkitekturen kan med fördel tjäna som föredöme med variation i färg, gestaltning och form. Med balkong mot gata som huvudregel bidrar vi också till att skapa mer trivsamma boendemiljöer och ett tryggare gaturum. Arkitektoniska kvaliteter måste säkerställas tidigt i processen och medborgare bör i högre utsträckning få säga sitt vad det gäller gestaltungsfrågor. Därmed kan staden utvecklas beaktande av de kulturhistoriska värdena och behovet av förnyelse. Gammal industrimark i centrala lägen kan omvandlas till attraktiva stadsdelar som binder samman staden.

En annan konfliktlinje gäller de fysiska gränserna mellan det som är gemensamt och det som är enskilt. Ju tydligare gränser, desto bättre fungerar stadslivet. Exempelvis ger slutna kvarter tydliga gaturum och välanvända gårdar. Öppna bebyggelsemönster, där det är otydligt var gränsen går mellan privat och offentligt, ger ofta resultatet att ingen använder gårdarna; de uppfattas för privata av allmänheten och för allmänna av de närboende.

Stockholmsregionen har utrymme både för stadsbebyggelse och mer småskaliga områden. Gemensamt är att de miljöer som skapas ska vara attraktiva, genomtänkta och välkomna samspel mellan människor. Det behöver inte byggas stad överallt, men i de kommuner och områden där det görs ska det byggas en god stadsmiljö. Hela Stockholms län är också en sammanlänkad region för arbets- och bostadsmarknaden. Därför är det också viktigt hur infrastrukturen mellan de olika bostäder som byggs och de arbetsplatser som finns i regionen ser ut.

Vi vill att stadens bortglömda rum utvecklas med nya och tillgängliga rekreationsytor som blir till gagn för såväl stockholmarna som stadens publika gestaltning, värden som är omistliga. Mer resurser kan komma att behöva läggas på att utveckla befintliga, och skapa nya, gröna värden när Stockholm växer. I detta avseende bör även fler möjligheter

till överdäckningar av vägar ses över. Båda dessa gröna och urbana åtgärder skulle rimligen få mycket önskvärda effekter på möjligheten att välja bort bilen när alternativa förbindelser bättre knyter samman de växande stadsdelarna med varandra.

Att knyta samman stadsdelar med varandra måste vara ett av de viktigaste målen med stadsutvecklingen och bostadsbyggandet. Barriärer mellan stadsdelar kan bestå av både vägar, järnvägar och grönområden. Vad som kan se grönt och trivsamt ut på en karta kan i verkligheten skapa barriärer och otrygghet. Att bygga i vissa delar av ett grönområde kan i vissa fall göra att stadsdelar binds samman och att människor till fots eller cykel kan röra sig emellan utan att känna otrygghet. Detta kan i sin tur leda till att flöden skapas som gynnar social hållbarhet och ökar integrationen.

Gaturummet ska ge utrymme för flanerande stockholmare. Kollektivtrafik, cykel och gång ska prioriteras både av miljö- och framkomlighetsskäl. I en tät stad med en livfull stadsmiljö anpassad för människorna som vistas där är det av största vikt att bilarna samsas med övriga trafikslag. Vi har respekt för att många är beroende av bil och att trafik kan bidra till stadens liv och puls, men det ska alltid finnas attraktiva alternativ. Vi måste se till att en östlig förbindelse snarast kommer på plats, så att Stockholm får den nödvändiga ringleden. Det skulle också möjliggöra en tunnelförläggning av den del av Central-bron som hanterar biltrafiken, så att vi kan öppna upp Riddarholmskanalen och skapa ett attraktivt city med människorna i fokus.

Ett livskraftigt kultur- och nöjesliv är en viktig del i att skapa den dynamik som behövs för att nya stadsdelar ska etablera sig och växa ihop med andra delar av staden. Promenadstadens täta form ger ett gatuliv som skapar förutsättningar för nya kulturverksamheter att etablera sig och kunna växa. I en stad som byggs för större närhet är också förutsättningarna för en attraktiv kollektivtrafik gynnsamma.

Mångfalden är en del av storstaden, därför bör stadens alla delar präglas av en egen identitet och särprägel. Således måste det finnas en god blandning av olika upplåtelseformer och en variation inom bebyggelsen. Stadsplaneringen bör bidra till en bättre integration och en större trygghet i staden genom att länka samman olika stadsdelar, samtidigt som grönområden

ska utvecklas så att fler stockholmare kan njuta av dem och nya parker ska skapas.

Vi ser att styrkan i Stockholms arbetsmarknad är bredden och mångfalden: små, medelstora och stora företag, forskare, entreprenörer, kreatörer och ingenjörer. Det ska vara enkelt att byta mellan olika arbeten och mellan arbete, utbildning och företagande. Stockholm behöver fler arbetsplatser. Nya jobb och företag behöver växa fram i hela staden. När vi planerar för ett växande Stockholm är det i högsta grad väsentligt att samtidigt skapa fler arbetsplatser. Detta är särskilt prioriterat där det idag råder ett underskott av arbetsplatser, i synnerhet i Söderort. Sett till staden som helhet måste det i den fysiska planeringen även ingå att värna företagsområden, och i det fall något av dessa behöver tas i anspråk bör nya platser pekas ut i dialog med berörda företag.

Ur ett företagsperspektiv är inte minst hyresrätten som initial boendeform en viktig fråga för många. Bland annat vittnar start-ups och andra växande företag som vill etablera sig i Stockholmsregionen om hur bostadsbristen gör det svårt för dem att expandera. Det som primärt efterfrågas är små hyresrätter för nyanställda som efter några år i företaget sedan avser köpa ett boende. Även kollektivboenden är något som efterfrågas. Större bostadsutvecklingsprojekt bör även innefatta en andel ägarlägenheter, för att erbjuda företag och deras anställda fler alternativ. En annan väsentlig del i detta handlar om tillgången till lokaler med rimliga hyresnivåer så att små och nya företag ges rätt förutsättningar att anställa och växa.

För att klara den utvecklingen behöver Stockholm planeras för framtiden och lära av de misstag som begåtts tidigare. Vi bejakar och eftersträvar en utveckling av Stockholm med nya funktionsblandade stadsdelar där bostäder, verksamheter och olika trafikslag samsas. För att skapa så högkvalitativa stadsdelar som möjligt är det viktigt med en stadsmässig bebyggelse och att våga pröva den täta kvarterstadens även utanför innerstadens krans. Stockholm har inte råd med en gles bebyggelse i kollektivtrafiknära lägen eftersom behovet av bostäder är akut.

Stockholm är känt för sina gröna och blå värden. I stads-

planeringen ska det vara självklart att verka för ekologiska värden, att bygga klimatsmart och till en rimlig slutkostnad för de boende. Ett större invånarantal ökar trycket på stadens parker, grönområden och vattenspeglar. Därför är det viktigt att peka ut strategiskt viktiga naturområden och att hantera bebyggelse vid och på vatten varsamt. Stadens parker ska utvecklas med nya metoder för planering av grönområden. Nya parker och träd ska anläggas som en naturlig del av stadsutvecklingsområden. Befintliga parkers stora värde tillsammans med andra rekreationsytor ska bevaras.

Grönskan och vattnet ska utnyttjas för att förbättra stads-klimatet och mildra konsekvenserna av klimatförändringar. Särskilt i tätbebyggda stadsdelar är det viktigt att minska andelen hårdgjorda ytor och öka mängden grönska med fler träd, pocket-parker, planteringar och gröna tak. Genom att använda stadens taklandskap på ett bättre och mer effektivt sätt än vi många gånger gör idag får vi åtminstone mervärden på tre olika sätt. Taklandskapen och kvarterens gestaltning blir mer intressanta och dynamiska, vi får sammantaget mer plats för socialt umgänge och för barnen att leka på samtidigt som vi får plats för mer grönska i staden, och vi får ökade möjligheter till närproducerade råvaror. Detta förhållningssätt är framförallt eftersträvänsvärt i de täta stadsmiljöerna såsom city.

Vi tar fasta på att stockholmarna värdesätter kombinationen av en tät levande stad och grönområden av hög kvalitet. City lider än idag av de storskaliga trafiklösningar som genomfördes i modernismens namn under mitten av förra seklet. Dåtidens omfattande rivningar och betongkultur med brutala trafikleder mitt i city har skapat sår i staden. Betong och motorväg dominerar istället för Stockholms vattenlinje som skulle kunna framträda. Därför föreslår vi att den del av Centralbron som hanterar biltrafiken läggs ned i en tunnel, vilket skulle skapa ytor för nya bostäder längs Klara Strand frigörs och att Riddarholmskanalen åter kan öppnas upp.

Fler bostäder är en förutsättning för en fortsatt stark utveckling av Stockholm. Ett fortsatt högt bostadsbyggande måste vara en av stadens främsta prioriterade uppgifter. Stockholm kommer i framtiden behöva växa också vertikalt snarare än horisontellt på grund av stigande efterfrågan på kontorslokaler från nya

och expanderande företag, framförallt start-ups och kreativa näringar, och ännu större tryck på bostäder som drivs av befolkningstillväxt och ökade fastighetsvärden. Höga byggnader bör därför uppmuntras av staden i "möjlighetsområden", särskilt om de är arkitektoniskt tilltalande. Exempel på sådana fördelaktiga områden är Loudden och Kista. Men för att vi ska klara av detta krävs att vi är fler som hjälps i planprocessen.

De stora byggherrarna har egen kompetens och personal när det handlar om att arbeta med detaljplaner. Genom att tillåta byggherrar att själva ta fram detaljplaner, utifrån stadens översiktsplan och vision, skulle betydligt fler bostäder kunna planläggas snabbare. Dessa detaljplaner bör sedan i möjligaste mån delas på olika byggherrar, något vi vet att de större aktörerna också vill göra. En annan fördel med detta är att det ger stadens handläggare möjlighet att lägga mer fokus på områdesplaneringen, snarare än på enskilda detaljplaner.

Stockholm lider inte brist på mark att bygga på, däremot behöver mer av marken planläggas snabbare än idag för att möta det stora behov av bostäder och nödvändiga samhällsfunktioner som finns. Det är politikens och förvaltningarnas uppgift att dra upp riktlinjerna för den övergripande strukturen i staden - det vill säga vilka volymer som ska tillåtas i respektive del av staden samt hur gatunätet och samhällsservice ska se ut. Stadsdelar ska fortsätta att kompletteras och förtätas med mindre bostadsprojekt, men av ännu större vikt är att utvidga områdesplaneringen. Denna ska utgå ifrån principerna i Promenadstaden och möjligheterna för stadens olika stadsdelar som beskrivs i rapporten Bostadspotential i Stockholm. Planeringen kan därför med fördel utgå ifrån stadsbyggnadsnämndens befintliga organisation med planenheter uppdelade utifrån just stadsdelarna.

I grund och botten menar vi dock att Plan- och bygglagen fungerar relativt bra, men under relativt lång tid har vi tenderat att ge markanvisningar till byggherrar med utgångspunkt i vad de vill ha, istället för att planlägga mark utifrån stadens behov. Resultatet blir att översiktsplanens roll förminskas och processerna blir längre då fler detaljplaner överklagas. Istället bör Stockholm planläggas i större omfattning än idag, utifrån översiktsplaner och regionala utvecklingsplaner.

Markanvisningar bör även i större utsträckning ske i ett senare skede, om möjligt helst efter att detaljplanen vunnit laga kraft. Detta förfarande skulle medföra en ökad ekonomisk trygghet och robusthet i planprocessen för såväl byggbolagen som staden. Samtidigt är det ett rimligt antagande att mark med lagakraftvunnen detaljplan får ett högre marknadsvärde än motsvarande mark som har en mångårig och kostsam planprocess framför sig.

Maria Karlman Noleryd (L) reserverade sig mot beslutet och ansåg att stadsdelsnämnden skulle ha beslutat att som svar på remissen anföra följande:

Förslaget till en ny Översiktsplan (ÖP) för Stockholm är i huvudsak väl utformat. Mycket av det som nämns i samrådsförslaget är frågor som Liberalerna och Alliansen länge drivit. Med det sagt har vi ett antal synpunkter som vi anser att en ny Översiktsplan tydligare borde förhålla sig till.

Liberalerna är ett parti som tar ansvar för ett kraftfullt byggande i Stockholm, och det råder inga tvivel om att vi måste bygga mycket under en lång tid framöver, men om man vill bygga mycket måste man också bygga bra. Risken med att bygga väldigt många bostäder på en gång är nämligen att viktiga projekt slutar på ett stadsbyggnadsmässigt dåligt sätt. Ett exempel på detta är miljonprogrammets byggboom.

Liberalerna anser därför att det är viktigt att Stockholms fortsatta planering sker utefter en områdesplanering. Goda lokala områdesplaner, som noga analyserat det aktuella områdets landskapsmässiga och kulturhistoriska förutsättningar och som på ett strukturerat och inkluderande sätt tagit till sig lokalbefolkningens kunskap om att leva i området, ger rätt förutsättningar för en stadsutveckling som håller i minst hundra år. Områdesplaner är ett annat sätt att planera nybyggnation än de förtätningar som ofta skett utan en genomtänkt strategi i många av våra ytterstadsdelar. De utgör en god grund för att göra större, mindre detaljerade detaljplaner. Den största fördelen med områdesplanerna är att de ger goda förutsättningar för att planera in all samhällelig infrastruktur så som skolor, förskolor, äldreboende och idrottsytor i takt med att staden växer. Särskilt idrottsytor är mycket svåra att planera in i ett sent skede, om detta vittnar

bland annat den brist på idrottsytor som råder på Norrmalm. Detta förutsätter att stadens nämnder och förvaltningar samarbetar på ett genomgripande sätt.

En attraktiv, spännande och levande stadsmiljö handlar inte om enskilda byggnader, utan om samspelet mellan alla de byggnaderna som tillsammans utgör staden, och människorna som rör sig mellan dem. Stockholm ska växa genom att vi bygger vidare på det som fungerar – det som skapar en tät, levande, grön och attraktiv stad. Innerstadens täta kvartersstruktur ska kompletteras, bland annat med fler bostäder i cityområdet, och tillåtas att växa utanför tullarna.

En hållbar stadsutveckling innebär att fler attraktiva arbetsplatser, exempelvis i form av nya kontorsfastigheter, också måste skapas i de områden där sådana saknas samtidigt som det byggs fler bostäder.

Stadens bostadsbyggande måste också planeras för att möta alla stockholmares olika behov. Stadens utveckling ska därför vägledas av målsättningen om en god blandning av upplåtelseformer i hela staden, inbegripandes hyresrätter, bostadsrätter, ägarlägenheter, studentbostäder, småhus, radhus och villor. Det betyder att staden i områden som domineras av bostadsrätter ska verka för att det byggs fler hyresrätter, och vice versa. Vi ser en oroande utveckling till mer miljonprogramliknande strukturer, till exempel när Stockholmshus placeras i stora områden, som i Tensta, Östberga, Farsta/Larsboda, Solberga.

Att bygga en tätare stad borgar även för en hållbar stad. Genom att ha sina funktioner samlade kan staden göra ett rikt och varierat utbud tillgängligt för alla. Här finns bra underlag för kollektivtrafik, goda förutsättningar för hög energi-effektivitet och dessutom tar man delvis redan använd mark i anspråk när man bygger nytt. När Stockholm växer kommer dock vissa grönområden behöva tas i anspråk för nya bostäder, arbetsplatser, service och infrastruktur. De gröna kilarna är viktiga för naturliv och stadens biologiska mångfald och måste tas i åtanke av översiktsplanen. Särskilt på Norrmalm, som har så lite grönyta jämfört med andra delar av innerstaden. Samtidigt får de inte hindra ansvarsfull och väl genomtänkt

exploatering för nya bostäder nära grönområden. Stadens naturreservat ska dock respekteras.

Stadsutvecklingen och planeringen av kollektivtrafik måste samverka i högre grad. När nya stadsutvecklingsområden byggs är det av stor vikt att staden tidigt involverar landstingets trafiknämnd, så att ny kollektivtrafik redan kan finnas på plats när människor flyttar in och när vi bygger i redan befintliga bostads- och arbetsområden är det av stor vikt att bebyggelsen, i högsta möjliga mån, lokaliseras till lägen med bra kollektivtrafik. Samarbetet mellan staden och landstinget bör därför både stärkas och utvecklas på detta område.

Att bygga en tätare stad innebär också att Stockholm blir tryggare. Det är vidare viktigt med ett tydligt jämställdhetsperspektiv i stadens trygghetsarbete, inte minst när det gäller utomhusmiljön. Varken kvinnor eller män ska känna otrygghet eller rädsla för att utsättas för brott. Detta måste beaktas vid utformningen av våra gemensamma miljöer, till exempel genom att uppmuntra en blandning av bostäder, kontor och kultur, för att undvika att skapa områden som är helt folktomma under vissa tider.

Staden behöver också bli bättre på att se till att även sådan infrastruktur som inte utgörs av gator, spår, bostäder, arbetsplatser och kommersiella lokaler byggs ut för att klara av framtida behov. Det rör sig exempelvis om ytor för spontanidrott, idrottshallar, bibliotek, förskolor, skolor, äldre- och LSS-boenden, samt parker. Vi kan inte enbart bygga bostäder, vi måste bygga stad. I dag fungerar inte planeringen av dessa funktioner, översiktsplanen måste därför bli mera konkret i dessa avseenden. Särskilt parker och idrottsytor kan inte klämmas in i ett sent skede, utan måste finnas med i processen tidigt.

Stockholm är en av världens vackraste städer. Här finns unika värden i den genom århundraden framväxta stadsmiljön och samspelet mellan vattnet och stadens höjder är en oumbärlig del i det som gör Stockholm vacker och trivsamt. Även kommande generationer förtjänar att kunna njuta av staden siluett med de dominerande kyrktornen och några få högre byggnader. Stockholms vatten och grönska hör till de mest älskade värdena hos dem som bor i staden. Det ska vi vara rädda om. Kulturmiljöerna har en stark ställning i många

stockholmares medvetande och bidrar starkt till stadens attraktivitet.

Vattnet och de naturliga höjdskillnaderna utgör en stor del av stadens själ. Utblickarna över de historiska delarna av staden får inte byggas för. Med god arkitektonisk utformning vill vi bygga högt där det passar och fungerar, men vi menar också att det varken är effektivt, lämpligt eller önskvärt överallt. Vi anser därför att Stockholms byggnadsordning och Arkitektur Stockholm ska få en högre status i kommande Översiktsplan än i samrådshandlingen.

Att bygga stad är i högsta grad en kvalitetsfråga. Förutom att utveckla staden och investera i framtiden kan nyproduktionen användas som verktyg för att korrigera tidigare misstag. Används den på fel sätt skapar vi istället nya. En genomtänkt stadsutvecklingsstrategi möter därför det ständigt ökande behovet av bostäder, arbetsplatser och infrastruktur samtidigt som den alltid har för ögonen behovet av att vi bygger en långsiktigt hållbar, levande, attraktiv och trivsamt stad. Risken är annars att vi bygger miljöer som i framtiden kan visa sig vara både oattraktiva, ineffektiva, otrygga och oekonomiska. Det gynnar ingen, allra minst stockholmarna. Detta måste även Översiktsplanen ta fasta på.

Ersättaryttrande

Annette Hultåker (KD) lämnade följande ersättaryttrande:

Om jag hade tjänstgjort hade jag ställt mig bakom Moderaternas förslag till beslut och reservation.

§ 14

Motion om en stadsdelsnämndsreform – remiss från kommunstyrelsen

Dnr 2017/373-1.5.1.

Stadsdelsnämndens beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Vice ordföranden Petra Gardos Ek m.fl. (M) reserverade sig mot beslutet.

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V), Ulla Sjöbergh m.fl. (S) och Ylva M Larsson m.fl. (MP) lämnade ett särskilt uttalande.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 11 juli 2017.

Norrmalms stadsdelsnämnd har fått ”motion om en stadsdelsnämndsreform” på remiss från kommunstyrelsen. Motionen föreslår en stadsdelsnämndsreform där Stockholms stadsdelsnämndsområden minskar från 14 i antal till fem. Norrmalms stadsdelsnämndsområde föreslås slås ihop med Kungsholmen och Östermalm och tillsammans bilda Norra innerstaden. De geografiska avstånden i innerstaden är inte särskilt stora och redan idag sker ett samarbete mellan stadsdelsförvaltningarna i innerstaden då framförallt mellan Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm. Samarbetena har initierats utifrån bland annat resurseffektivitet men framför allt utifrån att samarbetet gör det lättare att upprätthålla kompetens, minskar sårbarheten och ger funktioner som annars hade varit solitära ett sammanhang.

Förvaltningen kan konstatera att det är en utmaning att engagera medborgarna i de frågor stadsdelsnämnden behandlar. Norrmalms stadsdelsnämnd har ett lågt deltagande från allmänheten på nämndsammanträdena. Förvaltningen anser vidare att det bör utredas hur medborgarnas intressen och engagemang på bästa sätt tillvaratas och vilka forum för dialog som efterfrågas. Förvaltningen vill även lyfta att kompetenta och engagerade medarbetare är den enskilt viktigaste faktorn för att skapa verksamheter av god kvalitet

varför faktorer som skapar en attraktiv arbetsgivare behöver beaktas i en förändring av stadsdelsnämndernas organisation.

Förvaltningen vill framhålla att innan beslut tas om en ny organisation behöver det utredas hur stadsdelsnämndernas uppdrag ska se ut framöver. Det är en förutsättning för att kunna skapa en bra och effektiv organisation.

Förslag till beslut

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med stadsdelsförvaltningens förslag.

Vice ordföranden Petra Gardos Ek (M) lade fram ett förslag till beslut och föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med detta.

Beslutsgång

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V) ställde förslagen mot varandra och fann att stadsdelsnämnden hade beslutat i enlighet med stadsdelsförvaltningens förslag.

Reservation

Vice ordföranden Petra Gardos Ek m.fl. (M) reserverade sig mot beslutet och ansåg att stadsdelsnämnden skulle ha beslutat:

1. Att tillstyrka motionen.
2. Att därutöver anföra:

Moderaternas stadsdelsnämndsreform handlar om ökad kvalitet och likvärdighet över hela staden. Vi vill genomföra denna reform för att stärka kvaliteten i förskolan och äldreomsorgen med större och mer slagkraftiga förvaltningar samt en större likvärdighet mellan Stockholms stadsdelar. Vårt förslag frigör betydande resurser för förskolan, äldreomsorgen och socialtjänsten. Vi prioriterar om pengar från byråkrati och administration och till kärnverksamheterna.

Dagens modell med 14 stadsdelsnämnder har tio år på nacken. På tio år har Stockholm förändrats avsevärt och det är rimligt att stadens politiska organisation förnyas för att motsvara detta. Därför föreslår vi att dagens 14 stadsdelsnämnder slås ihop till fem stycken. Det är idag en utmaning för staden att leverera tjänster av hög och likvärdig kvalitet inom alla de

områden som stadsdelsnämnderna ansvarar för. Det beror bland annat på att samhällsutvecklingen hela tiden ställer verksamheterna inför nya utmaningar som gör uppdraget mer kunskapskrävande. En stor organisation har bättre möjligheter än en mindre att säkerställa tillräcklig kompetens inom de områden den ansvarar för. Hög och jämn kvalitet innebär också ökad rättssäkerhet och likvärdighet för medborgarna, något som större förvaltningar har bättre möjligheter att tillgodose.

Vi sätter vi inte likhetstecken mellan lokal demokrati och antal stadsdelsnämndspolitiker. Med dagens digitala kommunikationskanaler finns det bättre förutsättningar än någonsin för lokal dialog mellan medborgare och förtroendevalda. Demokrati och medborgarinflytande är inte detsamma som kommunala sammanträden. Verkligt medborgarinflytande är att överföra makten från politikerna till stockholmarna, från sammanträdesrummen till köksborden. Den valfriheten värnar vi moderater, men den hotas av Vänsterpartiet och Socialdemokraterna.

Stockholmarna är rörliga över stadsdelsgränserna och flera stadsdelar samarbetar redan gränsöverskridande inom många områden som parkmiljö och ensamkommande barn. Vi ser det som en naturlig del i utvecklingen av en modern storstad att organisationen följer med utvecklingen i Stockholm i övrigt. Med en sammanhållen stad och fokus på skola, jobb och trygghet kan vi bygga ett starkare och modernt Stockholm med möjligheter för alla.

Särskilt uttalande

Ordföranden Marianne Berg Ekblom (V), Ulla Sjöbergh m.fl. (S) och Ylva M Larsson m.fl. (MP) lämnade följande särskilda uttalande:

Ett demokratiskt hållbart Stockholm, det är ett av målen för hur staden ska utvecklas. Demokratiperspektivet saknas helt i motionärernas förslag. Idag finns ett demokratiunderskott med minskat engagemang inom de politiska partierna och för hur samhället i stort ska utvecklas. Demokratiutredningen, som den borgliga regeringen tillsatte 2013, kom fram till att delaktighet och inflytande mellan valen måste stärkas och former för det demokratiska deltagandet måste skapas. (SOU 2016:5 Låt fler forma framtiden)

Demokratin måste värnas, stärkas och utvecklas. Stadsdelsnämnderna har en viktig roll för att engagera invånarna i gemensamma frågor och skapar förutsättningar för delaktighet

och medskapande. Att, som motionärerna, inte se och förstå demokratis betydelse för hur staden ska organiseras är att skapa utrymme för de odemokratiska krafterna.

För en stad att leva i krävs en utvecklad demokrati som tillsammans med den sociala hållbarheten och miljöarbetet leder till ett Stockholm som håller samman.

§ 15

Motion om att införa en kulturtaxa för upplåtelse av stadens mark – remiss från kommunstyrelsen

Dnr 2017/282-1.5.1.

Stadsdelsnämndens beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 25 juli 2017.

Centerpartiet har genom Karin Ernlund motionerat om att taxan för upplåtelse av stadens mark behöver revideras och en ny kategori, kulturevenemang, inarbetas i taxeyesystemet. Centerpartiet pekar på att trafik- och renhållningsnämnden i två fall det senaste året fått fatta särskilda beslut för kulturevenemang som berikar stadens kulturliv och som inte hade kunnat genomföras om ordinarie taxa tillämpats.

Förvaltningen anser att ett rikt kulturliv är önskvärt och viktigt för stadens medborgare och stadens attraktivitet. Detta är också ett av målen i Ett socialt hållbart Stockholm.

Förslag till beslut

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med stadsdelsförvaltningens förslag.

§ 16

Motion om att bygga väderskydd vid Stockholms båthållplatser - remiss från kommunstyrelsen

Dnr 2017/283-1.5.1.

Stadsdelsnämndens beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 25 juli 2017.

Karin Ernlund, Christina Linderholm, Johan Fälldin och Jonas Naddebo (alla C) har motionerat om att staden bör ta initiativ till att bygga attraktiva väderskydd vid flera båthållplatser i Stockholm som trafikeras av pendelbåtstrafik i landstingets regi, initiera dialog med medborgarna om bättre kopplingar vid angöringsplatser samt delta i landstingets arbete med framtida pendelbåtstrafik.

Det känns rimligt att staden tar samma ansvar för hållplatser för de som pendlar med båt som för alla andra kollektivtrafikpendlare. Att underlätta omstigning mellan båt och andra färdmedel, övrig kollektivtrafik såväl gång- som cykeltrafik, är positivt. Mål om väl utformade och tillgängliga kajlägen för kollektivtrafik på vatten finns också i stadens framkomlighetsstrategi.

Förslag till beslut

Ordförande Marianne Berg Ekbohm (V) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med stadsdelsförvaltningens förslag.

§ 17

Motion om att omvandla Karlbergsvägen till en esplanad likt Karlavägen - remiss från kommunstyrelsen

Dnr 2017/256-1.5.1.

Stadsdelsnämndens beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 25 juli 2017.

Centerpartiet har motionerat om att omvandla Karlbergsvägen till en esplanad likt Karlavägen, med parkytor, cykel- och gångstråk samt att göra delar av gatan till skolgård till Gustav Vasa skola.

Förvaltningen anser att ett tillskott av grönyta är positivt då Norrmalms stadsdelsnämnd i dag har det lägsta antalet kvadratmeter grönyta per invånare i Stockholm. Förvaltningen anser vidare att det är önskvärt att underlätta för alla de resenärer som går och cyklar till och från den nya stationen Odenplan, som är Sveriges näst största tågstation. Det bidrar även till att uppnå målen om en minskad andel bilresor till förmån för gång och cykel.

Förslag till beslut

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med stadsdelsförvaltningens förslag.

§ 18

Motion om att säkerställa en effektiv och god läkemedelshantering inom hemtjänsten – remiss från kommunstyrelsen

Dnr 2017/269-1.5.1.

Stadsdelsnämndens beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 24 juli 2017.

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från bland annat Norrmalms stadsdelsnämnd med anledning av en motion från Dennis Wedin (M).

I motionen föreslås att äldre- och vårdnämnden inför rutiner tillsammans med landstinget som gör det möjligt med frivillig läkarundersökning i hemmet. Det förordas även att äldre- och vårdnämnden utreder hur hemtjänstpersonalens hantering av läkemedel kan effektiviseras. Dennis Wedin (M) vill även att äldre- och vårdnämnden ser över hur Stockholms stad kan bidra till en mindre fragmenterad vård och omsorg i hemmet runt den äldre.

Förvaltningen anser att det är en viktig fråga som Dennis Wedin (M) tar upp. Förvaltningens beställarenhet äldre- och vård omsorg arbetar specifikt med samverkan för äldre med demens och kognitiv svikt. Det är landstinget som ansvarar för frågan om läkarundersökning och läkemedelshantering i hemmet. I nuläget är inte hemsjukvården i Stockholms län kommunaliserad. Arbetet med det har dock påbörjats och beräknas vara klart år 2020. Till dess att hemsjukvården kommunaliserats anser förvaltningen att det är landstinget som måste ta ställning till frågorna i motionen och driva dem

Förslag till beslut

Ordföranden Marianne Berg Ekblom (V) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med stadsdelsförvaltningens förslag.

§ 19

Serveringstillstånd för Restaurang Tegnérgatan 34 – remiss från socialförvaltningen, tillståndsenheten

Dnr 2017/384-1.5.2.

Stadsdelsnämndens beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 15 juni 2017.

Restaurang Tegnérgatan 34, söker tillstånd att servera alkohol måndag till söndag i restaurang kl. 11:00–01:00 och på ute-servering kl. 11:00 – 01:00.

Stadsdelsförvaltningen har inga invändningar mot ansökan och föreslår därför att ansökan tillstyrks.

Förslag till beslut

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med stadsdelsförvaltningens förslag.

§ 20

Uppföljning av Väderkvarnens vård och omsorgsboende

Dnr 2017/328- 1.2.1.

Stadsdelsnämndens beslut

Ärendet läggs till handlingarna.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 16 juni 2017.

Norrmalms stadsdelsförvaltning har genomfört den årliga verksamhetsuppföljningen vid Väderkvarnens vård- och omsorgsboende.

Förvaltningens samlade bedömning är att de boende erbjuds omsorg av god kvalitet. De äldre känner sig trygga och är nöjda med personalens bemötande.

Väderkvarnens vård- och omsorgsboende har genomfört ett stort förbättringsarbete de senaste åren. Detta omfattar den sociala dokumentationen, upprustandet av den fysiska miljön och upprättandet av rutiner. Idag finns det tydliga rutiner kring den äldres vård- och omsorg: måltider, välkomstprocessen, aktiviteter etcetera. Verksamheten har rutiner men dessa tillämpas inte av samtliga medarbetare och på alla avdelningar. Konkreta exempel är arbetet med synpunkter och klagomål, uppföljning av den sociala dokumentationen, aktiviteter och utomhusvistelse.

För att verksamheten ska utvecklas och bli bättre behöver analysen och uppföljningen av gängse rutiner, det vill säga egenkontrollen, stärkas och utföras systematiskt. Utifrån dessa förbättringsområden har förvaltningen begärt in en åtgärdsplan.

Förslag till beslut

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med stadsdelsförvaltningens förslag.

§ 21

Ekonomisk månadsuppföljning per juli med prognos för år 2017

Dnr 2017/202-1.2.1.

Stadsdelsnämndens beslut

Stadsdelsnämnden godkänner rapporten och lägger den till handlingarna.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 10 augusti 2017.

Totalt prognosticeras för året, efter resultatdispositioner, en ekonomi i balans. Äldreomsorg beräknas visa ett underskott om 5,9 mnkr och stöd och service till funktionshindrade ett underskott om 3,1 mnkr. De förväntade underskotten täcks av beräknade överskott inom främst administration, stadsmiljö, förskoleverksamhet samt ekonomiskt bistånd.

Förslag till beslut

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med stadsdelsförvaltningens förslag.

§ 22

Arkivinstruktion för Norrmalms stadsdelsnämnd

Dnr 2017/455-1.1.

Stadsdelsnämndens beslut

Ärendet läggs till handlingarna.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 27 juni 2017.

Enligt Stockholms stads arkivregler (kfs 2015:27) ska myndigheter i staden fastställa en ansvarsfördelning avseende hanteringen av allmänna handlingar och arkiv. Med anledning av organisatoriska och personella förändringar behöver Norrmalms stadsdelsnämnds arkivinstruktion revideras. Arkivinstruktionen fastställs i enlighet med nämndens delegationsordning av stadsdelsdirektören.

Förslag till beslut

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med stadsdelsförvaltningens förslag.

§ 23

Undersökning av några socialtjänsters handläggning av ärenden som rör ensamkommande barn – redogörelse med anledning av beslut från Justitieombuds- mannen (JO)

Dnr 2017/298-1.6.

Stadsdelsnämndens beslut

Ärendet läggs till handlingarna.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänste-
utlåtande daterat den 7 juli 2017.

Under hösten 2015 ökade flyktingströmmen av ensamkommande barn till Sverige kraftigt. Justitieombudsmannen (JO) har gjort en inspektion på åtta socialförvaltningar i landet och undersökt hur de arbetar med frågor som rör ensamkommande barn. Den för stadsdelsnämnderna Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm gemensamma enheten för ensamkommande barn är en av dessa. JO beskriver i sitt beslut att handläggningen av ensamkommande barn hade många brister vid tiden för inspektionen vid de granskade socialförvaltningarna.

Förvaltningen redogör här för hur situationen ser ut på enheten idag bland annat utifrån områden som JO beskrivit.

Förslag till beslut

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med stadsdelsförvaltningens förslag.

§ 24

Granskning av järnvägsplanehandlingar för utbyggnaden av tunnelbanan till Arenastaden

Dnr 2017/364-1.5.1.

Stadsdelsnämndens beslut

Ärendet läggs till handlingarna.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 30 juni 2017.

Kommunstyrelsen har den 29 maj 2017 mottagit en remiss från förvaltningen för utbyggd tunnelbana, Stockholms läns landsting. Remissen avser granskning av järnvägsplanehandlingar för utbyggnaden av tunnelbanan till Arenastaden.

Kommunstyrelsen har i sin tur remitterat ärendet till bland annat Norrmalms stadsdelsnämnd för yttrande senast den 27 juni. På grund av den korta remisstiden har ärendet inte kunnat behandlas i någon av remissinstansernas nämnder utan besvarats på tjänstemannanivå. Trafikkontoret har svarat för samordning av stadens svar på remissen. Norrmalms stadsdelsförvaltning liksom övriga remissinstanser är positiva till en utbyggnad av tunnelbanan till Arenastaden.

Förslag till beslut

Ordförande Marianne Berg Ekbohm (V) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med stadsdelsförvaltningens förslag.

§ 25

Anmälan av beslut fattade enligt delegation

Stadsdelsnämndens beslut

Anmälan läggs till handlingarna

Nedanstående beslut anmälades:

Diarienummer/ Dokument-id	Beslut/ärendemening	Delegat
2017/371-1.5.1.	Yttrande till kommunstyrelsen angående Valfärdsutredningens slutbetänkande Kvalitet i välfärden.	Marianne Berg Ekbohm
2017/483- 1.5.1.	Yttrande till kommunstyrelsen angående En ny kamera-bevakningslag.	Marianne Berg Ekbohm
2017/482-1.5.2.	Yttrande till socialförvaltningen om serveringstillstånd i restaurang Lollo Café och Bar, Odengatan 106. Ansökan tillstyrks.	Johanna Engman
2017/473-1.5.2.	Yttrande till socialförvaltningen om serveringstillstånd i restaurang Lagret, Atlasmuren 16. Ansökan tillstyrkt.	Johanna Engman
2017/457-1.5.2.	Yttrande till socialförvaltningen om serveringstillstånd i restaurang Sundevich, Sankt Erikplan 5. Ansökan tillstyrkt.	Johanna Engman
2017/398-1.5.2.	Yttrande till socialförvaltningen om serveringstillstånd i restaurang Jim & Jacob, Döbelnsgatan 83. Ansökan tillstyrkt.	Johanna Engman

2017/541-1.5.2.	Yttrande till socialförvaltningen om serveringstillstånd i Svea Bowlinghall, Sveavägen 118. Ansökan tillstyrkt.	Johanna Engman
2017/538-1.5.2.	Yttrande till socialförvaltningen om serveringstillstånd i restaurang Merenda Sosta Bar, Sveavägen 84-86. Ansökan tillstyrkt.	Johanna Engman
2017/508-1.5.2.	Yttrande till socialförvaltningen om serveringstillstånd i restaurang Sharefood, Upplandsgatan 64. Ansökan tillstyrkt.	Johanna Engman
2017/499-1.5.2.	Yttrande till socialförvaltningen om serveringstillstånd i restaurang Unionen, Olof Palmes gata 17. Ansökan tillstyrkt.	Susanna Halldin
2017/475-1.5.1.	Yttrande till Lotteriinspektionen gällande ansökan om restaurang-kasinotillstånd på Marquise, Sveavägen 9-11. Ingen anmärkning.	Fredrik Nell
2017/393-1.5.1.	Yttrande till Lotteriinspektionen gällande ansökan om restaurang-kasinotillstånd på Café Opera, Operahuset. Ingen anmärkning.	Fredrik Nell
2017/391-1.5.1.	Yttrande till Lotteriinspektionen gällande ansökan om restaurang-kasinotillstånd på Pub Anchor, Sveavägen 90. Ingen anmärkning.	Fredrik Nell
509/2017-1.5.3.	Yttrande till stadsbyggnadskontoret angående borttagande av parkeringsplatser och uppförande av provisorisk skolgård. Ingen invändning.	Maria Härenstam

2017/476-1.4.	Yttrande till Skol- och elevombudet, Skolinspektion med anledning av anmälan från enskild.	Maria Härenstam
---------------	--	-----------------

Förslag till beslut

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta i enlighet med stadsdelsförvaltningens förslag.

§ 26

Anmälan av inkomna och upprättade handlingar

Stadsdelsnämndens beslut

Anmälan läggs till handlingarna.

Ärendet

Inkomna och upprättade handlingar vid Norrmalms stadsdelsnämnd under perioden 29 maj – 9 augusti 2017 redovisades genom utdrag av ärendehanteringssystemet Diabas.

Förslag till beslut

Ordföranden Marianne Berg Ekbohm (V) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta att lägga ärendet till handlingarna.

§ 27

Protokoll från Norrmalms råd för funktionshinderfrågor

Stadsdelsnämndens beslut

Anmälan läggs till handlingarna.

Protokoll fört vid sammanträde i Norrmalms råd för
funktionshinderfrågor den 14 augusti 2017 anmäldes.

Förslag till beslut

Ordföranden Marianne Berg Ekbom (V) föreslog att stadsdels-
nämnden skulle besluta att lägga ärendet till handlingarna.

§ 28

Protokoll från Norrmalms stadsdels- nämnds förvaltningsgrupp

Stadsdelsnämndens beslut

Protokollet läggs till handlingarna.

Protokoll fört vid sammanträde i Norrmalms förvaltningsgrupp den 17 augusti 2017 anmälde.

Förslag till beslut

Ordföranden Marianne Berg Ekbom (V) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta att lägga ärendet till handlingarna.
